

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської обласної державної адміністрації
Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. О. Лягіна

*Організація
роботи з дітьми
дошкільного віку
в Україні*

*Інформаційний список
для організаторів дитячого читання*

Випуск 10

Миколаїв
2019

Укладач Л. Г. Шевцова

Редактор О. К. Карпенко

Відповідальна за випуск Т. А. Жайворонок

Організація роботи з дітьми дошкільного віку в Україні : інформ. список для організаторів дитячого читання. Вип. 10 / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна ; уклад. Л. Г. Шевцова. – Миколаїв, 2019. – 24 с.

Інформаційний список літератури «Організація роботи з дітьми дошкільного віку в Україні» знайомить зі статтями з періодичних видань за січень – червень 2019 року, які надійшли до нашої бібліотеки.

Матеріал розміщений за такими розділами:

1. Організація навчально-виховного процесу в дошкільному закладі
2. Принципи і методи виховання та навчання дошкільників
  - Патріотичне виховання
  - Моральне виховання
  - Пізнаємо світ
  - Фізичний розвиток
  - Математика
  - Читання та розвиток мовлення
  - Творча майстерня
  - Музичне виховання
3. Ігри та свята в родинному колі та в дитячому садку
4. Готуємося до школи
5. Сімейне виховання. Робота з родиною
6. Робота з особливими дітьми

У межах кожного розділу публікації подано в алфавіті авторів або назв.

Список призначений для вихователів та музичних працівників дитячих садків. Шановні колеги, сподіваємось, що інформаційний список стане помічником у Вашій професійній діяльності.

Періодичність – один раз на півріччя.

1. Організація навчально-виховного процесу в дошкільному закладі

Беленька, Г. Особистість педагога у вимірі запитів ХХІ століття / Г. Беленька // Дошкільне виховання. - 2019. - N 4. - С. 3-5.

Яким має бути сучасний педагог, аби досягти успіху в обраній справі? Які риси він має в собі плекати? На які вектори саморозвитку варто звернути увагу?

Яким хочуть бачити вихователя нинішні дошкільнята і їхні батьки? Автор статті пропонує поміркувати над цими запитаннями разом.

Григоренко, Г. Створення предметно-ігрового середовища : форми роботи з педагогами / Г. Григоренко, Н. Погрібняк // Дошкільне виховання. - 2019. - N 2. - С. 11-13.

Автори статті пропонують добірку форм роботи з педагогічним колективом, які покликані спрямувати вихователів у цій діяльності та мотивувати їх до творчого пошуку.

Крутій, К. Стіни, стеля та підлога, які говорять : оптимальне перетворення освітнього простору дитячого садка / К. Крутій // Дошкільне виховання. - 2019. - N 1. - С. 3-8 : фот. кольор.

Подана стаття допоможе педагогам по-новому поглянути на освітній простір дитячого закладу, своєчасно підлаштовувати його під запити дітей, особливості їхнього сприймання та психофізіологічного розвитку.

Крутій, К. Стіни, стеля та підлога, які говорять : оформлення освітнього простору приймальної, групової та спальної кімнат / К. Крутій // Дошкільне виховання. - 2019. - N 3. - С. 16-19 : фот. кольор.

Автор продовжує розповідати про технологію оптимального перетворення освітнього простору дитсадка та пропонує поговорити про ті середовища, у яких дитина проводить найбільше часу впродовж дня. Де і як можна застосувати елементи технології.

Організація роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти : інструктивно-методичні рекомендації (Додаток до листа МОН України від 14.02.2019 № 1/11-1491) // Дошкільне виховання. - 2019. - N 4. - С. 1-8 : вкл. л.

Чумаченко, Н. Як підтримати педагога-початківця : психолого-методичний супровід діяльності / Н. Чумаченко // Дошкільне виховання. - 2019. - N 4. - С. 11-13.

Останнім часом особливо гостро постала проблема плинності педагогічних кадрів у дитячих садках. Молодим спеціалістам, які приходять після вишів, часто непросто адаптуватися до умов праці,

виробити власний професійний стиль, налагодити успішну взаємодію з усіма учасниками освітнього процесу. Педагоги-початківці потребують додаткової мотивації та надійної підтримки з боку як методичної служби, так і колективу загалом. Своїм досвідом розв'язання проблеми ділиться вихователь-методист.

2. Принципи і методи виховання та навчання дошкільників **Патріотичне виховання**

Новожилова, І. Г. Ідеї В. О. Сухомлинського щодо виховання громадянина-патріота в сучасній освітній практиці / І. Г. Новожилова // Мистецтво в школі. - 2019. - N 2. - С. 2-5.

Завдання вчителя у вихованні громадянина-патріота полягає у методичному впливі на дітей з метою розвитку в них духовної, емоційної, моральної й освіченої особистості. Засобом для реалізації цього завдання, з одного боку, є організація відповідних умов на уроках і позаурочний час, а з іншого - особистий приклад учителя.

Моральне виховання

Ананко, Т. Добре роби - добре й буде : заняття для дітей старшої групи / Т. Ананко // Дошкільне виховання. - 2019. - N 3. - С. 26-27.

Навчити малят знаходити спільну мову з однолітками, розв'язувати конфлікти - одне із завдань розвитку емоційного інтелекту. Свій погляд на його реалізацію, а саме, профілактичне заняття з використанням мультфільмів та кольоротерапії, пропонує практичний психолог.

Завдання вчителя у вихованні громадянина-патріота полягає у методичному впливі на дітей з метою розвитку в них духовної, емоційної, моральної й освіченої особистості. Засобом для реалізації цього завдання, з одного боку, є організація відповідних умов на уроках і позаурочний час, а з іншого - особистий приклад учителя.

Кукуруза, К. Моральні уявлення дітей : комплексне дослідження / К. Кукуруза // Психолог дошкілля. - 2019. - N 3. - С. 35-49.

Розробка методів виховання моральних якостей особистості є одним із головних завдань, які ставлять перед психологами педагоги та батьки. Вивчення психологічних особливостей формування моральної самосвідомості та оволодіння самоконтролем залежить від індивідуальної своєрідності емоційних станів особистості, а також має враховувати логіку морального розвитку.

Смірнова, І. Коли на душі важко... : фрагмент заняття для дітей старшої групи за твором В. Сухомлинського "Дівчинка і Ромашка" / І. Смірнова // Дошкільне виховання. - 2019. - N 4. - С. 31.

Тоцька, Т. Виховання серця, розуму і рук : розвиток особистості дитини за літературними творами В.Сухомлинського / Т. Тоцька // Дошкільне виховання. - 2019. - № 4. - С. 28-30.

Кожен із нас замислювався над тим, у чому сенс людського життя, яке наше призначення на землі, як виховати в дитині особистість. Мудрі відповіді на ці питання знаходимо в працях В.Сухомлинського. Своїми напрацюваннями над упровадженням в освітній процес його ідей ділиться автор статті.

Пізнаємо світ

Андрєєва, Т. Т. Формування ціннісного ставлення до здоров'я у дітей старшого дошкільного віку на засадах козацької педагогіки / Т. Т. Андрєєва, І. В. Панченко // Безпека життєдіяльності. - 2019. - № 4. - С. 19-21.

Мета статті – полягає в теоретичному обґрунтуванні, висвітленні та впровадженні засобів зміцнення та формування ціннісного ставлення до здоров'я у дітей старшого дошкільного віку на засадах козацької педагогіки.

Волошина, Н. Веселі клубочки : заняття з сенсорного розвитку для дітей раннього віку / Н. Волошина // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 22-23.

У роботі з малюками раннього віку провідна роль належить сенсорному розвитку. Аби утримувати ще нестійкий інтерес малят, варто чергувати маніпуляції з дрібними предметами, побутові дії, практичні вправи, психогімнастику, пов'язуючи їх простим ігровим сюжетом.

Вусик, Т. Паперові історії : конспект інтегрованого заняття для дітей старшої групи / Т. Вусик, А. Калінчук // Музичний керівник. - 2019. - № 2. - С. 26-29.

Подано конспект заняття, де за допомогою різних методик і технік розкрито "паперову" тему. Діти ознайомляться з інформацією, звідки походить папір, чого "боїться", як звучить та привабливо виглядає, якщо створити картину.

Євстратенко, В. Хочу все про зиму знати : квест для дітей старшої групи / В. Євстратенко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 28-29: фот. кольор.

Поданий квест - чудовий спосіб закріплення набутих дітьми знань про зиму й активізації їхньої мовленнєвої діяльності. Ігрова форма, сучасні методи та прийоми роблять заняття цікавим для дітей.

Земля - наша мати, будемо про неї дбати! : [тематична лінійка до Дня Землі] // Розкажіть онуку. - 2019. - N 4. - С. 41.

Зеркальна, Т. В. Клуб природолюбів "Стежками рідного краю" : [план роботи, пам'ятка, екскурсії] / Т. В. Зеркальна // Розкажіть онуку. - 2019. - N 5. - С. 37-44.

Подані заняття проводяться у вигляді екскурсій, екологічних казок, лялькових спектаклів, бесід на різноманітні природні проблеми, практичних занять.

Камінська, Н. Кожен з нас природі друг : фізкультурно-музична розвага для дітей старшої групи / Н. Камінська // Дошкільне виховання. - 2019. - N 4. - С. 38-40.

Проблеми формування в дітей ціннісного ставлення до довкілля й упровадження освіти для сталого розвитку не втрачають своєї актуальності. Автор пропонує розробку інтерактивного заходу з елементами театралізованої, ігрової, рухової та продуктивної діяльності, що пробуджує дитячі емоції й мотивує до екологодоцільної поведінки.

Комора землі : для тих, хто хоче знати більше... про корисні копалини // Розкажіть онуку. - 2019. - N 1. - С. 9-16.

Представлена «Літературна галявина», «Пізнавальна галявина», «Математична галявина», «Галявина ерудитів», «Галявина дослідів та експериментів», «Галявина дозвілля».

Коровіна, Л. "Сад каміння" / Л. Коровіна // Дошкільне виховання. - 2019. - N 5. - С. 34-36 : фот. кольор

Мистецтво буває різним. Запропонуйте дітям почерпнути натхнення в природі, поекспериментувати з камінчиками та рівновагою і створити власні неповторні "сади каміння" для милування і заспокоєння. Подане заняття розроблене за альтернативною програмою формування культури інженерного мислення в дошкільників "STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт".

Кузьменко, Т. Про доходи і витрати, або Плануємо сімейний бюджет / Т. Кузьменко // Джміль. - 2019. - N 2. - С. 22-23 : іл. кольор.

Автор розповідає малюкам, що таке бюджет, навіщо він потрібний, як передбачати витрати та доходи у родині.

Наумова, Г. Випікаємо юрашки : інтегрована діяльність для дітей середньої групи / Г. Наумова // Дошкільне виховання. - 2019. - N 1. - С. 18-19 : фот. кольор.

Останнім часом дедалі більшої популярності набувають практичні заняття з кулінарії. Цікавий підхід запропонували педагоги зі Слов'янська, поєднавши випікання медяників-юрашків з віртуальною екскурсією до батьківщини цих смаколиків - міста Лева.

Остапенко, Г. Де живе Зима : [історії за картиною на обкладинці] /

Г. Остапенко // Джміль. - 2019. - № 1. - С. 2-3 : іл. кольор.

Захоплива історія за сюжетною картиною. Малята зможуть погостювати у Зимі, більше дізнатися про снігову панну та її помічників, важливі зимові справи і пройти снігові випробування.

Підліснюк, Т. І. Містечко "Малятко-здоров'ятко" : [квест-гра про здоровий спосіб життя] / Т. І. Підліснюк // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 43-48.

Головні герої квесту – Незнайко й інші коротульки відомої трилогії М. Носова «Пригоди Незнайка і його товаришів», «Незнайко в Сонячному місті» та «Незнайко на Місяці». Усі мешканці Квіткового міста вирішили вести здоровий спосіб життя і переселитися у містечко «Малятко-здоров'ятко».

Подорож по Зубляндії // Розкажіть онуку. - 2019. - № 1. - С. 41-46.

Подано загадки, вірші, пісні та цікавинки про зуби: як чистили зуби у давнину; усе про молочні зуби...

Пустовойченко, В. Плащі й чоботята маємо, весняний дощ закликаємо : заняття для дітей раннього віку / В. Пустовойченко, О. Гузеляк // Дошкільне виховання. - 2019. - № 4. - С. 32-33.

Виховання самостійності, формування навичок самообслуговування і соціальної взаємодії - ключові завдання в роботі з дітьми раннього віку. Наприкінці навчального року малюки досягають помітних результатів. Автор пропонує перевірити і закріпити їхні вміння, провівши подане заняття.

Тарасенко, Г. Ведемо до природи стежинами поезії / Г. Тарасенко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 12-15 : фот. кольор.

Поетичне слово має могутню силу. Воно здатне надихати, підтримувати, облагороджувати душу. Через емоційність художніх образів діти сприймають світ, вчаться помічати красу довкола, співпереживати всьому живому. Завдання педагога - не лише читати дітям вірші, а й допомагати зрозуміти і відчувати їх, провести стежинами поезії до природи... Автор пропонує бесіду "Для кого квітнуть квіти?" з дітьми старшої групи за поезією М. Познанської "Ромашка"; та бесіду "Не ображай дерево" з дітьми старшої групи за поезією Д. Павличка "Яблуко".

Тематичний тиждень "Літо" : завдання, цікавинки, ігри // Розкажіть онуку. - 2019. - № 5. - С. 3.

Тематичний тиждень "Моє довкілля" : завдання, цікавинки, ігри // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 3-6.

Фізичний розвиток

Єфименко, М. Перевіряємо стан м'язів тазового пояса та нижніх кінцівок : моніторинг фізичного розвитку дошкільнят / М. Єфименко // Дошкільнє виховання. - 2019. - № 5. - С. 23-25 : фот.

Для отримання комплексної інформації про стан фізичного розвитку дошкільнят на початку та наприкінці навчального року (у вересні й травні)

варто проводити моніторингові дослідження. Автор статті пропонує розглянути особливості додаткового обстеження стану тазового пояса та нижніх кінцівок дітей.

Іванова, Ю. М. Зимові старту : [заняття] / Ю. М. Іванова // Розкажіть онуку. - 2019. - № 1. - С. 37-38.

Старту проводяться на дитячому майданчику погожого зимового дня, коли сніг добре ліпиться. Подано зимові ігри «Сніжне коло», «Колобки» та «Віхола», конкурси «Хокей», «Нагодуй сніговика», «Санні перегони» та конкурс загадок про зиму.

Ковальчук, Ю. Зима-чарівниця : тренінг з бєбі-пластик-шоу для дітей середньої групи та їхніх мам (за системою М. Єфименка) / Ю. Ковальчук // Дошкільнє виховання. - 2019. - № 2. - С. 26-27.

Бєбі-пластик-шоу - один з напрямів горизонтального пластичного балету М. Єфименка - інноваційної системи фізичного виховання, спортивного тренування, оздоровлення і творчого самовираження дітей та дорослих. Цей напрям передбачає взаємодію малюка й мами чи тата і є чудовим прикладом залучення батьків до освітнього процесу дитсадка.

Мазєпа, О. Відважні альпіністи : заняття з фізкультури для дітей старшої групи / О. Мазєпа // Дошкільнє виховання. - 2019. - № 3. - С. 31-33.

Сюжетні заняття завжди більше, ніж звичайні, мотивують малят до фізичних тренувань. Діти залюбки беруть на себе різні ролі й долають справжні перешкоди! Автор статті пропонує заняття, яке допоможе хлопчикам і дівчаткам стати не лише спритнішими та витривалішими, а й дружнішими!

Сидоренко, М. Сніговик малят чекає в крижанім північному краї : фізкультурна розвага для дітей старшої групи / М. Сидоренко // Дошкільнє виховання. - 2019. - № 1. - С. 34-36.

Що робити, якщо снігу за вікном обмаль, а малятам хочеться зимових розваг? Влаштувати майже справжню мандрівку в краї, де завжди холодно і сніжно - на далеку Північ! На дітей чекають непрості перешкоди, зустрічі з північними мешканцями, веселі ігри й сюрпризи.

Математика

Дмитрюк, В. Намистинки для Сороки : комбіноване заняття для дітей молодшої групи / В. Дмитрюк // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 28-29.

Як забезпечити ефективність формування в малят елементарних математичних уявлень та навичок? У поданому занятті це - чіткість та послідовність навчально-пізнавальних дій: показ, роз'яснення вихователя із застосуванням наочності, вправління дітей під час дидактичних ігор та мікропідсумок кожного етапу роботи. До того ж уся діяльність об'єднана цікавим сюжетом.

Читання та розвиток мовлення

В гостях у звуків : шиплячі звуки // Розкажіть онуку. - 2019. - № 2. - С. 21-26

Добірка вправ та ігор на допомогу логопеду, вихователю, батькам.

Веселе місто Алфавіт : [літера А] // Розкажіть онуку. - 2019. - № 1. - С. 3-4.

Представлено віршики, загадки, завдання для вивчення літери А.

Веселе місто Алфавіт : [літера Б] // Розкажіть онуку. - 2019. - № 2. - С. 3-4.

Представлено віршики, загадки, завдання для вивчення літери Б.

Веселе місто Алфавіт : [літера В] // Розкажіть онуку. - 2019. - № 3. - С. 3-4.

Представлено віршики, загадки, завдання для вивчення літери В.

Євстратенко, В. Хочу все про зиму знати : квест для дітей старшої групи / В. Євстратенко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 28-29: фот. кольор.

Поданий квест - чудовий спосіб закріплення набутих дітьми знань про зиму й активізації їхньої мовленнєвої діяльності. Ігрова форма, сучасні методи та прийоми роблять заняття цікавим для дітей.

Казак, Н. Граємо - слова правильно вживаємо : лексико-граматичні ігри з елементами логоритміки для дітей середньої групи / Н. Казак // Дошкільне виховання. - 2019. - № 4. - С. 18-20.

Збагатіть мовленнєві та інтегровані заняття іграми з елементами логоритміки. Запропоновані зразки сприяють активізації словникового запасу дітей, розвитку граматичних умінь, графо-моторних навичок і можуть бути використані як в індивідуальній, так і в груповій роботі.

Казки про тварин : тексти казок та різноманітні завдання до них // Розкажіть онуку. - 2019. - № 2. - С. 17-20.

Тексти казок «Півник і двоє мишенят», «Лисиця та їжак», «Лисичка та журавель» та різноманітні завдання до них.

Казкова мозаїка : [ігри та вправи до казок] // Розкажіть онуку. - 2019. - № 3. - С. 15-18

Тексти казок «Солом'яний бичок», «Калиточка», «Рукавичка», «Кирило Кожум'яка» та різноманітні завдання до них.

Коваленко, А. Сміймося на здоров'я! : формування в дітей почуття гумору засобами жартівливих творів / А. Коваленко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 3. - С. 22-24.

Почуття гумору - один з показників розвинутого емоційного інтелекту. Гумор додає людині впевненості в собі й оптимізму, слугує "ліками" від стресу, допомагає знаходити друзів та справлятися зі складними ситуаціями. Як же навчити малят помічати в житті комічне, розуміти відмінність між добрим жартом і насмішкою, щиро сміятися, зокрема й над собою? Своїми спостереженнями та педагогічними знахідками ділиться практик. Подано заняття для дітей старшої групи «Надокучливі казки».

Купенко, Т. О. Екскурсія до телестудії: комплексне заняття з розвитку мовлення для старшого дошкільного віку / Т. О. Купенко // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 22-23.

Мазур, Ю. Закличка для весни зі звуковим супроводом : [віршована пригодницька історія] / Ю. Мазур // Джміль. - 2019. - № 3. - С. 14-15 : іл. кольор.

Автор пропонує закликати весну в незвичний спосіб – озвучити вірш, відтворюючи весняні звуки.

Мазур, Ю. Зимово-ранкова пригода зі звуковими ефектами : [віршована пригодницька історія] / Ю. Мазур // Джміль. - 2019. - № 1. - С. 22-23 : іл. кольор.

Читаємо віршовану пригодницьку історію; додаємо звукові ефекти; вчимо язичок вправно вимовляти звук.

Мамалиженко, Л. І. Збираємо барви для веселки : заняття з дітьми старшої групи / Л. І. Мамалиженко // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 24-25.

Мета заняття: закріплення знань дітей про різні кольори та навичок їх розрізняти; забезпечення переходу від пасивного мовленнєвого запасу до активного використання мовленнєвих засобів; розвиток зв'язної мови та мовленнєвого спілкування.

Мізіна, Л. О. Подорож у космос : заняття за освітньою лінією "Дитина у природному доквіллі" для старшої дошкільної групи / Л. О. Мізіна // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 26-27.

Мета заняття: закріплення знань дітей про природу космосу, та все, що з ним пов'язано; вчити складати описові розповіді; розвивати вміння

чітко складати свої думки, удосконалювати вміння давати відповіді на запитання.

Наконечна, О. Весняний дивограй : комплексне підгрупове заняття для дітей старшої групи із ЗНМ / О. Наконечна // Дошкільне виховання. - 2019. - № 4. - С. 34-35.

Закріпити уявлення дітей про весну та розвивати всі складові мовлення допоможе подане заняття. Мотивувати малят до діяльності буде цікава наочність: парасолька з картинками, дерево, що розквітає від правильних відповідей, ейдетичні зображення та ігровий кубик, за яким можна скласти розповідь.

Савельєва, В. М. Галопом по Європі : інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку / В. М. Савельєва // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 27-28.

Мета заняття: розгляд мапи Європи, знаходження географічного положення найбільших країн Європи: України, Англії, Німеччини, Франції, Іспанії, Італії.

Сторчак, Т. І. Вода та її властивості : конспект заняття для дітей II молодшої групи з природи, мовленевого виховання та дитини у соціумі / Т. І. Сторчак // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 29-30.

Мета заняття: розвивати активне пізнавальне ставлення до природи, увагу, мислення, уяву, художньо-естетичний смак; дати дітям уявлення про основні властивості води; уточнити уявлення дітей про те, що вода дуже важлива для всіх живих істот; виховувати моральне й естетичне ставлення до навколишнього світу.

Тарасенко, Г. Ведемо до природи стежинами поезії / Г. Тарасенко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 12-15 : фот. кольор.

Поетичне слово має могутню силу. Воно здатне надихати, підтримувати, облагороджувати душу. Через емоційність художніх образів діти сприймають світ, вчаться помічати красу довкола, співпереживати всьому живому. Завдання педагога - не лише читати дітям вірші, а й допомагати зрозуміти і відчувати їх, провести стежинами поезії до природи... Автор пропонує бесіду "Для кого квітнуть квіти?" з дітьми старшої групи за поезією М. Познанської "Ромашка"; та бесіду "Не ображай дерево" з дітьми старшої групи за поезією Д. Павличка "Яблуко".

Тристан, А. Читаємо разом : з досвіду популяризації книжки в дитячому садку / А. Тристан // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 16-17.

Література - особливий вид мистецтва, мистецтво слова. Відкрийте його дитині - і вона порине в дивовижні світи, переживатиме неймовірні пригоди, пізнаватиме світ, себе й людей довкола, вчитиметься міркувати, спілкуватися і ніколи не нудьгуватиме. На

жаль, нині інтерес суспільства до книжки знижується. Щоб мотивувати і дітей, і дорослих до читання, в пирятинському дитячому садку запровадили довготривалий проект.

Швороб, Т. М. На допомогу весні : конспект інтегрованого заняття у старшій групі / Т. М. Швороб // Розкажіть онуку. - 2019. - № 4. - С. 30-31.

Мета заняття: закріпити знання дітей про космос та весняні явища в природі; розвивати фантазію, уяву, розумову та комунікативну діяльність, зорову увагу і сприйняття; виховувати активність, ініціативність, вміння працювати у малих групах.

Творча майстерня

Бобруйко, Н. Квіти для мами : заняття з малювання для дітей старшої групи / Н. Бобруйко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 30-31.

Як оригінально привітати матусь із весняними святами? Діти можуть створити справжні мистецькі шедеври в досить незвичний спосіб - видуванням через коктейльну соломинку. Автор статті пропонує скористатися цікавими ідеями.

Гнеда, І. Скляний мольберт: вчимо виражати почуття / І. Гнеда // Дошкільне виховання. - 2019. - № 3. - С. 28-30.

Дошкільнятам іще важко виражати свої емоції та почуття словами. Значно простіше робити це в руховій чи, наприклад, художній діяльності. Робота в нетрадиційних техніках образотворчості дає необхідну малятам свободу та гармонізує їхній емоційний стан. Автор статті пропонує скористатися досвідом використання різних технік та скляного мольберта в роботі з вихованцями.

Голенко, О. Білий, білий сніг кружляє... : інтегроване заняття для дітей старшої групи / О. Голенко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 26-27.

Узимку малят переповнюють яскраві враження. Вони дивуються сніжно-білій красі довкола, щиро радіють снігу, санчатам, лижам, ковзанам, випробовують на міцність лід. Щоб передати всю повноту своїх почуттів, дітям можна запропонувати різні способи висловлення думок і нетрадиційну техніку малювання - акватипію.

Каяфюк, Ю. Малюємо піском : розвиваємо емоційну сферу / Ю. Каяфюк // Психолог дошкілля. - 2019. - № 4. - С. 34-49.

Корекційно-розвивальна програма «Малюємо піском» розроблена для дітей старшого шкільного віку (5 – 6 років). Мета програми: сприяти розвитку в дитини навичок сприйняття й розуміння себе, оточення та

ситуацій; створити умови для розвитку навичок і вмінь дитини гармонізувати свій психоемоційний стан; сприяти розвитку впевненості в собі; створити умови для розвитку креативності.

Кукуруза, К. Веселі метелики : розвивальне заняття з гіпсовими фігурками / К. Кукуруза // Психолог дошкілля. - 2019. - № 4. - С. 22-23.

Мета заняття: розвивати творчі здібності дітей через створення ними гіпсових фігурок; тренувати фантазію, моторику рук.

Смольникова, Г. Літні пейзажі Києва : бесіди за творами живопису з дітьми старшої групи / Г. Смольникова // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 9-11 : фот. кольор.

Розглядаючи з дітьми твори живопису, обговорюючи їх, звертаючись до досвіду малят та їхньої емоційної сфери, педагоги закладають у вихованців основи світобачення, мистецького сприйняття, сприяють розвитку творчих здібностей. Автор пропонує кілька прикладів, які допоможуть відкрити малюкам красу київського літа: бесіду за картиною Василя Хомка "Вид на парковий міст"; бесіду за картиною Василя Шишка "Першотравневий парк. Над Дніпром"

Стаднійчук, М. Як легко і швидко створити зимову картину / М. Стаднійчук, С. Бурківська, О. Галаник // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 24-25 : фот. кольор.

Аплікація з вати: вата - доступний матеріал для дитячої творчості, а ще він гарний, простий, м'який і приємний на дотик. Працювати з ним під силу навіть наймолодшим вихованцям, а результат перевершує всі сподівання. Відбитки зими : створити зимовий пейзаж з помережаними снігом кронами дерев - завиграшки. У цьому допоможуть відбитки листя пекінської капусти. Ебру: морозяні візерунки. Ебру - техніка малюнку на воді, точніше на спеціальному розчині.

Стеценко, І. Винахідницьке малювання: монотипія : робота з дітьми середньої та старшої груп / І. Стеценко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 20-22 : фот. кольор.

Чи можна поєднати дослідницьку та образотворчу діяльність? Не лише можна, а й варто! Експериментування - вагома частина художньої діяльності. Запропонуйте своїм вихованцям дослідити властивості фарб, основи для малювання, різні техніки роботи з кольором. Формуйте в них уміння аналізувати результати експериментів, робити висновки на майбутнє, вчитися на помилках і сміливо творити!

Половіна, О. Мистецька освіта дошкільнят: свобода, творчість, інтеграція / О. Половіна // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 3-8 : кольор.

Мистецтво - це насамперед творчість, пізнання й відображення світу через емоції та почуття. Чому ж у традиційній дошкільній освіті перевагу віддають формуванню технічних навичок, наслідуванню зразка,

а не вільній творчості й емоційним переживанням? Автор дає поради, як перейти від репродуктивної до креативної мистецької діяльності, яку міру свободи надавати дітям і як мотивувати їх до занять

Школа творчості "Магія піску" : [техніка малювання піском] // Розкажіть онуку. - 2019. - № 5. - С. 33-36.

Мета: ознайомити дітей із технікою малювання піском, вчити створювати пісочні картини з урахуванням ритму, симетрії, розвивати мистецькі вміння та навички.

Янчевська, Н. Чарівні перетворення відбитків пальців : [фантазуємо та малюємо відбитками пальчиків кумедних тваринок] / Н. Янчевська, К. Остапенко // Джміль. - 2019. - № 1. - С. 30 : іл. кольор.

Музичне виховання

Бойченко, С. Щоб бути в музиці гнучким, мов пластилін: 18 музично-пластичних вправ / С. Бойченко // Музичний керівник. - 2019. - № 4. - С. 14-17.

Подано опис 18 вправ, які розвивають здатність дитини пластично рухатися під музику, відтворювати настрій та характер твору, відчувати його ритм і метр.

Гнеда, Е. Сонечко в гостях у малят : музичне комплексне заняття для дітей молодшої групи / Е. Гнеда // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 32-33.

Комплексне музичне заняття передбачає поєднання методів та прийомів художньо-мовленнєвої, музичної, образотворчої діяльності, стимулювання творчої ініціативи та емоційних переживань дітей засобами музики. Подаємо один з варіантів такого заняття, під час якого малята, запросивши в гості сонечко, разом слухають твори українських композиторів, співають, танцюють, вчать узгоджувати рухи зі словами й музикою, а наприкінці відтворюють набуті враження в образотворчості.

Завісько, Н. "Грізний" композитор Левко Ревуцький / Н. Завісько // Музичний керівник. - 2019. - № 2. - С. 49-51

Знайомство з дитячою творчістю Левка Ревуцького, з обробками українських народних пісень для дітей зі збірки "Сонечко".

Задніпровська, Л. Інструменти від Феї: заняття, ігри, танці / Л. Задніпровська, Р-Є. Беляєва, К. Білик // Музичний керівник. - 2019. - № 3. - С. 24-29.

Автор статті пропонує скористатися готовими казками, піснями, загадками, небилицями про нетрадиційні музичні інструменти. Дітям буде цікаво: вони ліпше самовиражатимуться, фантазуватимуть.

Казкова Фея-лялька може бути цілий рік - навчати, показувати, спонукати творити.

Задніпровська, Л. Інструменти від Феї: як виготовити та презентувати / Л. Задніпровська // Музичний керівник. - 2019. - № 2. - С. 33-39.

Презентовано досвід роботи з нетрадиційними музичними інструментами з природніх матеріалів. Описано, як виглядає лялька, одяг якої оздоблений міні-інструментами, які звучать. До кожного інструмента - своя казка, а також пісня. Подано перспективний план занять за темою на рік.

Карташова, С. Темп та його друг Метроном : тематичне музичне заняття для дітей середньої групи / С. Карташова // Музичний керівник. - 2019. - № 4. - С. 37-40.

Як відрізнити повільний темп від швидкого? Лише особистих відчуттів недостатньо. У музиці багато що пояснює математика й точні виміри. Розкажіть дітям про прилад метроном. Пограйте з умовними позначками, де темп стає малюнком. Автор статті пропонує конспект заняття, що містить різні загадки - музичні та віршовані; ігри - творчі, комунікативні, рухливі.

Летіна, Ю. Музичні казки : слухання музичних творів для дітей усіх дошкільних груп / Ю. Летіна // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 34-35.

Навчити маленьких дітей уважно слухати музичні твори, а тим паче аналізувати їх, непросто. У пригоді можуть стати невеличкі казочки, які налаштовують на активне слухання. Мелодія влітається в сюжет, а оповідь розкриває глибину і характер музики. Автор статті пропонує добірку авторських казок до н'єс весняної тематики.

Лосицька, М. Музика в монтесорі-просторі / М. Лосицька // Музичний керівник. - 2019. - № 2. - С. 7-9.

Метод музичного виховання Марії Монтесорі відрізняється від традиційного й передбачає так зване самонавчання дітей музики. Цей принцип можна втілювати на музичних заняттях у будь-якому навчальному закладі, а не лише у монтесорі-садку. Автор пропонує скористатися порадами: як облаштувати сенсорну зону, які музичні матеріали підготувати для роботи, чим наповнити музичні заняття.

Лосицька, М. "У гаю пасуться КО" - колаж музичних завдань / М. Лосицька // Музичний керівник. - 2019. - № 2. - С. 12-16.

Як завдяки простій дитячій пісеньці реалізувати базові принципи педагогіки Монтесорі? У статті подано практичний досвід фахівця-практика та його поради. Захопити слухову уяву дошкільників допоможуть ігри, танці, музикування в оркестрі, кольорові ноти, реалістичні фігурки тварин

Мазепа, О. Відважні альпіністи : заняття з фізкультури для дітей старшої групи / О. Мазепа // Дошкільне виховання. - 2019. - № 3. - С. 31-33.

Сюжетні заняття завжди більше, ніж звичайні, мотивують малят до фізичних тренувань. Діти залюбки беруть на себе різні ролі й долають справжні перешкоди! Автор статті пропонує заняття, яке допоможе хлопчикам і дівчаткам стати не лише спритнішими та витривалішими, а й дружнішими!

Мись, С. Незабутня Квітка : вечір творчості Квітки Цісик для дітей старшої групи / С. Мись // Дошкільне виховання. - 2019. - № 4. - С. 36-37.

З чого починається любов до Батьківщини? З материнської ласки, з рідного слова і рідної пісні. Музика дарує малятам сильні емоції. Слухаючи українські пісні, діти вчаться любити свою Батьківщину, пишатися нею, її мовою, видатними земляками, тими, хто уславлює рідну країну, навіть перебуваючи далеко від неї. Навесні до дня народження визначної української співачки Квітки Цісик автор статті радить провести вечір, присвячений її творчості.

Музика навколо нас : [комплекс вправ] // Розкажіть онуку. - 2019. - № 1. - С. 17-24

Запропоновано комплекс вправ на розвиток моторики, мовлення, пам'яті, мислення, уваги, уяви. Добірка стане в пригоді вчителям, вихователям, батькам, які займаються навчанням та розвитком дітей 6-7 років.

Нестеренко, В. Мультиподорож із гномом Мандрівничком : конспект музичного заняття для старших дошкільників / В. Нестеренко // Музичний керівник. - 2019. - № 3. - С. 17-23.

Подано конспект музичного заняття для старших дошкільників, покликаний підсумувати попередню роботу. Аби підсумкове заняття запам'яталося дітям і мало ще ліпший результат, проведіть його у формі уявної подорожі порами року. Її гід - казковий персонаж - гном Мандрівничок, який підкаже напрям руху, познайомить з іншими персонажами й допоможе почути звуки навколишнього світу

Пилипчак, М. Літо-літечко в традиції : дитячі пісні-ігри / М. Пилипчак // Музичний керівник. - 2019. - № 5. - С. 35-39.

Нині в дитячому садку часто відзначають давні літні свята: Зелена неділя, Купала. Співають пісень, водять хороводи. А чи розуміють педагоги первинний язичницький зміст цих дійств? Чи близький їхній контекст дитячому світогляду? Автор статті розповідає про традицію свят, компетентно з прикладами розкладає по полицках.

Почуйте одне одного в паперовому "телефоні" // Музичний керівник. - 2019. - № 5. - С. 50-51.

Пориньте в науку про звук - виготовте "телефон" із паперових

стаканчиків, щоб чути одне одного навіть на великій відстані. Секрет пристрою криється в законах передачі звуку як фізичного явища. Завдяки йому діти дізнаються про мандри музичного звуку в просторі.

Прийма, А. Туристи в музичній країні : домінантне заняття-квест для дітей старшої групи з використанням технології "Активне слухання музики" / А. Прийма // Музичний керівник. - 2019. - № 4. - С. 34-36.

Ваші вихованці не хочуть сидіти на стільчиках і уважно слухати музику в запису? Запропонуйте їм активне слухання - незвичайну мандрівку квест. Хай діти виконають особливі завдання й отримають "ключі" від Володаря музичної країни. Наприкінці перетворіть таємницю на реальність, адже музика завжди навколо нас. Активне слухання музики стане справжньою пригородою, якщо на допомогу прийде казковий персонаж. Він ще й влаштує дітям цікаву мандрівку із вправами-завданнями й залучить їх до активних дій.

Соломко, В. Три ритмічні гри зі стаканчиками / В. Соломко // Музичний керівник. - 2019. - № 5. - С. 21-23.

Автор пропонує ігри з пластиковими стаканчиками. Цей незвичний атрибут приваблює неординарністю та простотою навіть у виконанні найменших дошкільників. Подано ігри з детальним описом дій зі стаканчиками: на основі народних пісень "Кози" (гаївка), "За городом кози пасла" (жартівлива), "Повторити ритм".

Трофімченко, І. Ігри, які тренують "слухнянчиків" / І. Трофімченко, А. Туркот // Музичний керівник. - 2019. - № 3. - С. 4-7.

Подано приклади музичних ігор, які тренують у дітей посидючість, витримку, увагу, стриманість.

Фір, С. Орф-модель на пісню-гру "Печу, печу хлібчик" : поради спеціаліста / С. Фір // Музичний керівник. - 2019. - № 2. - С. 22-26.

Будь-яку вокальну чи інструментальну мініатюру можна перетворити на ефектну виконавську орф-модель. Для цього добре пасує фольклор з простими сюжетами, мелодією та ритмом. Скористайтеся готовими вправами, що пояснюють, як рухатися від початку. Опрацюйте пульсацію, мовленнєву інтонацію, музичну форму. Нехай діти спробують елементарне багатоголосся та оркестрову гру.

Черноус, Т. Орф-музика та рух. Що, як і для чого / Т. Черноус // Музичний керівник. - 2019. - № 4. - С. 22-24.

Орф-педагогіка для пересічного музичного керівника - нова дисципліна. Щоб працювати за її принципами, передусім потрібно їх опанувати. На це може піти багато зусиль і часу. Автор статті розповідає від чого починати рухатися, та які переваги отримує музичний керівник в результаті.

Ширяєва, Я. Заграймо, заспіваймо, весну закликаймо! : бінарне заняття для дітей старшої групи / Я. Ширяєва, О. Карпенко // Дошкільне

виховання. - 2019. - N 2. - С. 32-33.

Відомо, що гарантією успішності освітнього процесу є узгодженість виховних впливів педагогів і батьків. Не менш важлива і злагодженість дій усіх фахівців закладу. Автор пропонує приклад бінарного заняття, проведеного спільно музичним керівником та вихователем із гнучким застосуванням традиційних та нових методів і прийомів музичного виховання.

3. Ігри та свята в родинному колі та в дитячому садку

Байрачна, О. "Стрибок з парашутом" : незвичні ігри / О. Байрачна // Музичний керівник. - 2019. - N 5. - С. 24-28.

Ігрові атрибути парашут та stretchy band широко застосовують на музичних заняттях педагоги США. Ігри не передбачають змагання. Вони вчать дітей узгоджувати свої дії, відчувати єднання з іншими гравцями, розвивають увагу та координацію, укріплюють м'язи тіла. Автор статті пропонує умови 13 ігор, що передбачають музичний та словесний супровід.

Бушанова, Т. Сумка-килимок : дидактична гра для дітей середньої і старшої груп / Т. Бушанова, С. Волошина, Н. Прокопович // Дошкільне виховання. - 2019. - N 3. - С. 34-35.

Міркуєте над тим, як зробити ігрове середовище мобільнішим? Один з варіантів - власноруч пошитий розвивальний килимок, який легко складається разом з усім вмістом, стягується шнурівкою і перетворюється на сумку. Таку сумку зручно переносити й зберігати. Ігрові поля та деталі до дидактичних ігор можна змінювати і доповнювати. На килимку одночасно можуть гратися до 8 дітей протягом 15-20 хвилин. У статті подано приклади ігор.

Вільна гра дітей, або День без іграшок : флешмоб у дитячих садках // Дошкільне виховання. - 2019. - N 1. - С. 9-12 : фот. кольор

Важко уявити дитинство без іграшок. Але сучасних малят не так легко чимось здивувати, а тим паче зацікавити. Вони звикли бачити навколо - і в садочку, й удома - безліч яскравих фабричних іграшок. Цікаво, а чи змогли б дошкільнята гратися без них, чи до снаги їм самотужки придумати й організувати ігри з побутовими речами і одне з одним? Як вони розпоряджатимуться такою "свободою"? З'ясувати це стало метою флешмобу, який запропонувала провести Катерина Крутій і до якого 22 жовтня 2018 року долучилися всі охочі педагоги та батьки. Автор статті пропонує враження учасників флешмобу.

Вишинська, Н. "Зайчику, де ти є?": гра в колі на слухання та

впізнання / Н. Вишинська // Музичний керівник. - 2019. - № 2. - С. 30.

Поповніть фахову колекцію грою, що стимулює слухові та вокальні навички дітей, сприяє соціальному розвитку, адже допомагає налагодити контакт дітей між собою і з педагогом.

Гайшинець, Н. Святковий телеміст : випускне свято для дітей старшої групи / Н. Гайшинець // Дошкільне виховання. - 2019. - № 3. - С. 36-40.

Гвоздій, В. Рушничок для мами : весняне свято для дітей старшої групи та їхніх родин / В. Гвоздій // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 37-40.

Поданий сценарій допоможе відійти від традиційної концертної форми свята і залучити до нього всіх членів родин вихованців: мам, татусів, бабусь, дідусів.

Дерда, С. Зустрічаймо, діти, усмішками літо! : розвага просто неба для дітей усіх дошкільних груп / С. Дерда, І. Дубровіна // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 37-40.

Аби перші літні дні подарували радість вашим вихованцям, пропонуємо розробку спільної інтерактивної розваги на майданчику дитсадка. Її можна приурочити до Дня захисту дітей або просто весело зустріти літо. Кумедні персонажі, ігри, танцювальні імпровізації та пісні не залишать дітей байдужими, спонукатимуть їх до активної взаємодії та створять атмосферу свята, де панують гумор і радість руху.

Дмитрук, І. Розмальовані доріжки кличуть нас пограти трішки : рухливі ігри для дітей усіх вікових груп / І. Дмитрук // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 20-21 : фот. кольор.

Сірі асфальтовані доріжки на території дитсадка можуть заграти різними барвами і стати додатковим стимулом для дитячих ігор. Варто лише намалювати цікаві ігрові поля та розробити за ними різні варіанти рухливих ігор з інтелектуальним навантаженням. Автор статті пропонує скористатися ідеями колег.

Куліненко, Л. Диво-сніжинки : ранкова зустріч з дітьми молодшої групи / Л. Куліненко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 24-25.

Мета ранкової зустрічі - створення в дітей та педагога доброго настрою, атмосфери довіри та емоційної безпеки, налаштування на спільну продуктивну діяльність протягом дня. Автор пропонує розпочати ранок бадьоро і позитивно, скориставшись поданою розробкою.

Литовченко, В. Ігрова скринька, або Торжество веселоців на випускному / В. Литовченко // Музичний керівник. - 2019. - № 3. - С. 38-42.

Подано ігри, які можна використати на випускному святі: "Ранкові

перегони", "Наші оцінки", "Коралові рифи", "Уважним будь", "Бім-бом", "Танцюємо сидячи", "Танець рученят", "Математичні каруселі", "Геометрична дискотека", "Побажалка" та інші.

Літній табір повсякчас, зустрічає радо Вас! : сценарії, ігри. квести, вікторини для цікавого дозвілля у таборі // Розкажіть онуку. - 2019. - № 5. - С. 9-32.

Світлич, С. Опановуємо емоції в грі / С. Світлич // Дошкільне виховання. - 2019. - № 3. - С. 7-9.

Розвиток емоційного інтелекту охоплює вміння розпізнавати почуття, власні та інших людей, регулювати емоції, вибудовувати відносини з іншими людьми і розв'язувати конфлікти, а також здатність співпереживати. Автор пропонує приклади ігор, вправ та прийомів, які допоможуть цілеспрямовано розвивати кожне з цих умінь.

Світлич, С. Пальчикові вправи: і користь, і забава / С. Світлич // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 26-27 : фот. кольор.

Пальчикова гімнастика сприяє загальному розвитку дитини, її інтелектуальних здібностей та мовлення, допомагає підготувати руку до письма. Без пальчикових вправ не обходиться жодне заняття з образотворчості, адже вони знімають напруження дрібних м'язів кистей рук, яке виникає в дітей під час малювання. Пропонуємо добірку авторських пальчикових ігор, які зроблять заняття в дитсадку динамічнішими, а родинне спілкування - більш яскравим, емоційним і насиченим.

Сидоренко, М. Сніговик малят чекає в крижанім північному краї : фізкультурна розвага для дітей старшої групи / М. Сидоренко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 34-36.

Що робити, якщо снігу за вікном обмаль чи й узагалі немає, а малятам хочеться зимових розваг? Влаштувати майже справжню мандрівку в краї, де завжди холодно і сніжно - на далеку Північ! На дітей чекають непрості перешкоди, зустрічі з північними мешканцями, веселі ігри й сюрпризи.

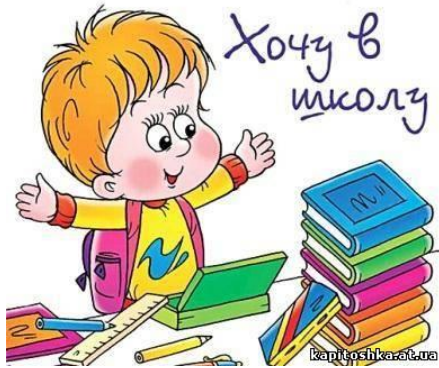
Шевчик, Н. Сенсорна кімната / Н. Шевчик // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 22.

Розвинена сенсорика - основа розумового і мовленнєвого розвитку дітей. Однак умови, в яких живуть сьогодні дошкільнята, призводять до обмеження їхнього тактильного і рухового досвіду. Аби компенсувати це, педагоги ковельського дитсадка створили в закладі сенсорну кімнату.

Школьнік, С. Я. Говоримо, граємо, співаємо : музичні, артикуляційні, пальчикові ігри для дітей 4-5 років / С. Я. Школьнік, Т. В. Бєсшапошнікова // Розкажіть онуку. - 2019. - № 3. - С. 19-24.

Щур, Т. На ставочку : заняття для дітей раннього віку / Т. Щур // Дошкільне виховання. - 2019. - № 5. - С. 30-31.

Малеча обоожнює грати з водою: плескатися, переливати її з посудини в посудину, перевіряти предмети на плавучість. Додайте до улюбленої забави ігровий сюжет, вправи на сенсорний розвиток, просте експериментування. Автор статті пропонує насичене, захопливе та ефективне заняття.

4. Готуємося до школи

Івашко, М. На шляху до школи : організуємо батьківський клуб / М. Івашко // Психолог дошкілля. - 2019. - № 2. - С. 16-36

Мета клубу: сприяти підвищенню рівня компетентності батьків майбутніх першокласників щодо готовності дітей до навчання в школі.

Архипова, В. Ми майбутнє нової школи! : попередження шкільної дезадаптації майбутніх першокласників / В. Архипова // Психолог дошкілля. - 2019. - № 5. - С. 31-47.

Мета програми: сприяти розвитку в дітей старшого дошкільного віку передумов успішного шкільного навчання, розвивати когнітивну сферу, зміцнювати психічне здоров'я, набувати соціального досвіду та підвищувати рівень соціальної адаптованості.

Козлова, А. Готуємося до школи : психологічний аспект / А. Козлова // Психолог дошкілля. - 2019. - № 2. - С. 4-5.

Автор статті подає рекомендації щодо розробки програм психологічної підготовки дитини до школи. Програма має бути орієнтована насамперед на дітей та їхніх батьків. Мета програми – створювати умови для формування соціальної і психологічної готовності дитини до школи.

Левківська, Т. Психологічна підготовка дитини до школи : розвивальна програма / Т. Левківська // Психолог дошкілля. - 2019. - № 2. - С. 6-15.

Мета розвивальної програми: підвищувати рівень розвитку пізнавальної та емоційної сфер, розвивати у старших дошкільників комунікативні навички та вміння, необхідні для подальшого успішного навчання.

5. Сімейне виховання. Робота з родиною

Беленька, Г. Дошкільний заклад і родина: співпраця заради дитини / Г. Беленька // Дошкільне виховання. - № 2. - С. 3-6.

З чого починати знайомство з батьками вихованців, щоб установити з ними довірчі відносини і налагодити

співпрацю? Як переконати скептиків і перетворити їх з "контролерів" та "замовників освітніх послуг" на соратників? У пригоді стануть практичні й методичні поради фахівця.

Бойцова, Н. Взаємодія з агресивними дітьми : семінар-практикум для батьків / Н. Бойцова // Психолог дошкілля. - 2019. - № 6. - С. 43-49.

Мета заняття: формувати в батьків психолого-педагогічну компетентність для роботи з дітьми, у яких спостерігаються агресивні прояви в емоційній сфері; підвищувати рівень знань батьків про агресію, ознайомити з видами агресії.

Гладких, О. Батьківський плейбек : театралізована зустріч батьків і дітей / О. Гладких // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 36-38.

Плейбек, або театр психологічних імпровізацій, - новаторська форма мистецької взаємодії та ситуаційного навчання, що набула визнання серед педагогів дошкілля.

Проценко, Н. "Урок у тиші", або Занурення в сенсорику : семінар-тренінг для батьків / Н. Проценко // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 18-19.

Цікавим досвідом взаємодії з батьками ділиться Монтессорі-педагог. Вона використовує ефективну форму співпраці - "уроки в тиші" - семінари-тренінги, частина яких проводиться без слів.

Рібцун, Ю. Збагачуємо словниковий запас малят : батьківський всеобуч / Ю. Рібцун // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 14-17.

Зазвичай, коли йдеться про розвиток мовлення дитини, батьки більшу увагу приділяють формуванню чіткої вимови. Водночас не менш важливо, щоб дитина мала достатній словниковий запас, розуміла звернене до неї мовлення та могла вільно висловлювати власні думки. Запропоновані методичні рекомендації, мовленнєві ігри та вправи стануть у пригоді мамам і татам при роботі з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку та без них.

Швець, Н. Співтворчість, а не наставництво : батьківський університет в умовах сучасного закладу дошкільної освіти / Н. Швець // Дошкільне виховання. - 2019. - № 2. - С. 7-10.

Багато педагогів висловлюють занепокоєння тим, що сучасних батьків важко активізувати, залучити до освітнього процесу. Які ж форми взаємодії з мамами і татами вихованців актуальні й ефективні сьогодні? Своїм досвідом успішного розв'язання цієї проблеми діляться автори статті.

6. Робота з особливими дітьми

Гладун, О. Семеро сліпих мишенят : вистава в стилі "люди і ляльки" (за мотивами давньоіндійської притчі) / О. Гладун // Дошкільне виховання. - 2019. - № 1. - С. 30-33.

Мета інклюзивної освіти - дати кожній дитині відчуття себе повноцінним членом соціуму. Але не менш важливо підготувати соціум до прийняття людей, які є в чомусь інакшими. Основи толерантності, любові до ближнього закладаються змалку, і значною мірою в цьому допомагає казка. Автор пропонує приклад вистави, показаної дорослими дітям, яка дала поштовх широкому обговоренню важливих проблем.

Гузій, Л. М. Ігрові вправи для розвитку дрібної моторики з використанням природних і практичних матеріалів у дітей з обмеженими психофізичними можливостями / Л. М. Гузій // Розкажіть онуку. - 2019. - № 5. - С. 7-8.

Поширення набули напрями реабілітації, які б заохотили дітей до пізнання зовнішнього світу та навчання. Основою розвитку дитини є практичні цілеспрямовані дії, ігрова діяльність, під час яких малюк сприймає предмети й явища навколишньої діяльності, усвідомлює зв'язки з ними. Тобто середовище має бути джерелом збагачення дитячої діяльності.

Книшук, Т. І. Зима-чарівниця : заняття-розвага з елементами логоритмики, грамоти для дітей старшого дошкільного віку із затриманням психічного розвитку / Т. І. Книшук // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2019. - № 3. - С. 18-20.

Книшук, Т. І. Використання гудзикотерапії в роботі з особливими дошкільниками / Т. І. Книшук // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2019. - № 1. - С. 14-17.

Мета гудзикотерапії: інтегрувати різні види дитячої діяльності в розвиток пізнавальних, психічних і творчих здібностей дітей, використовуючи гудзики.

Кравченко, О. М. Овочі : конспект заняття з малювання для дітей 6-го року життя з порушеннями слуху / О. М. Кравченко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2019. - № 2. - С. 21-24.

Нагорна, О. Б. Формування рухових компетентностей у дітей із порушеннями функцій опорно-рухового апарату в дошкільному та

молодшому шкільному віці : рекомендації вчителям, батькам, реабілітологам / О. Б. Нагорна // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2019. - № 5. - С. 12-13.

Хорьякова, І. Й. Дидактична гра як засіб розвитку логічного мислення дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами / І. Й. Хорьякова // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2019. - № 2. - С. 7-9.

Подано приклади дидактичних ігор та вправ, що можливо використовувати в роботі з дітьми з особливими освітніми потребам з метою розвитку їхнього логічного мислення

Штіль, С. Ю. Формування мовленнєвих компетентностей у дошкільників з особливими освітніми потребами шляхом розвитку дрібної моторики / С. Ю. Штіль // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2019. - № 5. - С. 26-28

Рівень розвитку дрібної моторики – це один із показників інтелектуальної готовності до шкільного навчання. Невипадково в багатьох школах України перед початком навчання у школі проводять так звані співбесіди, тестування, в ході яких поряд з іншими дитині пропонують завдання на визначення рівня розвитку дрібної моторики.